

Remiss

Handläggare

Ulrika Parsons
Fiskeriövervakningsenheten
ulrika.parsons@havochvatten.se

Datum 2022-02-24

Dnr 867-22

Enligt sändlista

Remiss om ändrade regler gällande rapportering i elektronisk kustfiskejournal

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller regeländringar som har till syfte att utöka möjligheten att förhandsanmäla och annullera förhandsanmälan för de yrkesfiskare som är skyldiga att rapportera i den elektronisk kustfiskejournal och som nu kan ske i Havs- och vattenmyndighetens nyutvecklade elektroniska rapporteringssystem.

Förslaget föreslås träda i kraft 2022-04-12.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast 2022-03-20.

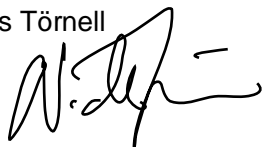
Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Ulrika Parsons, tfn. 010-698 60 75 eller mejl: ulrika.parsons@havochvatten.se.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av utredaren Ulrika Parsons. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Catarina Pernheim medverkat.

Niclas Törnell

Ulrika Parsons

Bakgrund och syfte

Ett nytt elektronisk rapporteringssystem

Information från bl.a. yrkesfisket om fångster och fiskeverksamheter ligger till grund för fiskförvaltningen och beståndsuppskattningar. För begränsade bestånd är tillgången på data på kort sikt även avgörande för en effektiv kvotuppföljning. Det är därför av yttersta vikt att informationen är tillförlitlig och komplett. En stor del av den rapportering som kommer från yrkesfisket skickas in till Havs- och vattenmyndigheten i pappersform. Exempelvis tog myndigheten under 2021 emot drygt 14 000 pappersblanketter med fångstuppgifter, som efter inkommandet registreras, valideras och arkiveras. Många samtal till fisket sker i valideringsprocessen, till exempel på grund av att uppgifter har utelämnats eller fyllts i på ett felaktigt sätt och processen med pappersblanketter för uppgiftslämnande innebär en hög administrativ börda för myndigheteten.

I syfte att dels underlätta rapporteringen för fisket, dels få till ett elektroniskt flöde för alla de uppgifter som fisket rapporterar in till Havs- och vattenmyndigheten, startade myndigheten år 2018 ett arbete med att utveckla ett nytt elektroniskt rapporteringssystem. Projektet som arbetar med att ta fram det nya elektroniska rapporteringssystemet, också kallat EFR, har som mål att öka kvaliteten på inkommande data samt minska den administrativa bördan för både myndighet och fiskets aktörer. Avsikten är att ersätta befintliga flöden för fångstrapportering, såväl blanketter som befintliga elektroniska system, genom ett digitaliserat rapporteringsflöde för uppgiftslämnande i fisket.

I arbetet läggs stort fokus på en förenklad och automatiserad inmatningsprocess med kvalitetssäkrade fångstuppgifter, för att därigenom underlätta för en ökad regelefterlevnad samt ge ett bättre underlag för kvotavräkning. Den nya lösningen behövsanpassas utifrån skiftande förutsättningar för att ge alla yrkesfiskare möjligheten att rapportera elektroniskt. Projektet drivs utifrån ett verksamhetsperspektiv i nära dialog med yrkesfisket med mottot att det ska vara "lätt att göra rätt". Det nya systemet innehåller smarta och moderna lösningar med anpassade flöden med feedback i realtid. Detta skapar en ökad möjlighet för yrkesfiskarna att skicka in en komplett rapportering med mindre risk att missa obligatoriska uppgifter. I EFR kommer det gå att logga in med BankID på smartphone, surfplatta eller dator, men det kommer även gå bra att använda användarnamn och lösenord.

Övriga fördelar med det nya systemet är:

- Allt relevant samlat på ett och samma ställe.
- Går att se fiskelicenser och fartygsinfo.
- Frivillig rapportering av okända/invasiva arter (länk till separat rapportering för ändamålet).
- Kvittenser och meddelanden.

Först ut i implementeringen av det nya rapporteringssystemet är de lax- och makrillfiskare som redan idag rapporterar i den befintliga elektroniska kustfiskejournalen (E-journal).

Rapportering av lax- och makrill

Implementeringen av det nya elektroniska rapporteringssystemet sker stegvis baserat på olika rapporteringsflöden. Först ut är rapporteringsflödet för det småskaliga fisket, vilka idag till stor del rapporterar i kustfiskejournal.

Ca 480 yrkesfiskare, av de totalt ca 850 aktörer som rapporterar fiske i havet, rapporterar i kustfiskejournal. Idag finns kustfiskejournalen tillgänglig i både pappersformat och elektroniskt format, där den elektroniska kustfiskejournalen ofta benämns som E-journal. Enligt 5 kap. 3 och 4 §§ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet ska den som fiskar efter lax i Östersjön eller makrill i Västerhavet registrera och rapportera alla sina fiskeinsatser i en elektronisk kustfiskejournal. Uppgifter om fångst och fiskeinsats ska skickas in till myndigheten senast två dagar efter den dag då redskapen vittjades, till skillnad från de uppgifter som rapporteras i pappersjournalen. Vid rapportering i pappersjournal gäller att uppgifterna ska lämnas in månadsvis. Anledningen till att de som fiskar lax eller makrill i respektive havsområde ska rapportera sina fiskeinsatser elektronisk inom två dagar är att bestånden av lax och makrill är begränsade och myndigheten är i behov av att snabbt få in fångsrapportering för en effektiv kvotuppföljning.

Havs- och vattenmyndigheten har gjort bedömningen att det är lämpligt att de yrkesfiskare som idag rapporterar laxfiske i Östersjön eller makrillfiske i Västerhavet, och som redan ska skicka in sina uppgifter via E-journalen, är först ut att övergå till att rapportera i det nya elektroniska fångstrapporteringssystemet. Ca 100 yrkesfiskare omfattas. Genom en succesiv övergång till systemet kan myndigheten på ett kvalitativt och effektivt sätt ge support i övergången. Funktionerna i det nya rapporteringssystemet förväntas ge aktörerna många fördelar och öka möjligheten till gelefterlevnad.

Havs- och vattenmyndigheten kommer att bistå med utbildningsmaterial samt support. Berörda aktörer kommer att erhålla mer detaljerad information via mail och per post.

Ändrade regler för rapportering i EFR

Möjlighet att förhandsanmäla ankomst till hamn elektroniskt vid laxfiske i Östersjön

Lax är en art som omfattas av krav på förhandsanmälan och enligt 6 kap. 4 § HVMFS 2018:11 gäller kravet från 0,1 kg eller första individ vid fiske i område 25, 30 och 31 i Östersjön och anmälan ska ske senast 2 timmar innan ankomst till hamn. Då de fällor som används av laxfisket ofta ligger nära landningshamnen, är det mest tidseffektivt för fiskaren att ringa innan resan påbörjas. Efter att vittjning skett ska fiskaren sedan komplettera sin förhandsanmälan med antal laxar senast innan ankomst till hamn.

En förhandsanmälan om ankomst till hamn är en viktig del i fiskerikontrollens arbete. Den möjliggör för landningskontrollen att möta upp fartyg vid ankomst till hamn och bland annat verifiera att mängden fångst ombord överensstämmer med den fångst som rapporteras in till myndigheten. Enligt 1 kap. 6 § HVMFS 2018:11, ska bl.a. de förhandsanmälningar som inte görs via den elektroniska loggboken, göras till FMC per telefon eller per e-post.

Idag ska laxfiskaren anmäla sin förhandsanmälan via telefon till FMC. I det nya elektroniska fångstrapporteringsystemet har en funktion utvecklats som innebär att förhandsanmälan och komplettering av förhandsanmälan kan ske elektroniskt. För att detta ska vara möjligt enligt myndighetens föreskrifter krävs därför en ändring som möjliggör att förhandsanmälan också kan ske via den elektroniska kustjournalen. Justeringen enligt det remitterade förslaget innebär att de som rapporterar sitt laxfiske i det nya elektroniska fångstrapporteringsystemet kommer att kunna välja mellan att förhandsanmäla, samt komplettera förhandsanmälan, elektroniskt i rapporteringsfunktionen, eller via telefon. Det går även bra att kombinera de två förfaringssätten på en och samma resa.

Elektronisk annullering

Har en fiskare gjort en förhandsanmälan är den bindande. Detta gäller oavsett fiskeri och regleras i 6 kap. 11 § HVMFS 2018:11. I samma bestämmelse står dock att befälhavaren kan begära undantag från kravet att genomföra det förhandsanmälda hamnbesöket genom att ringa till FMC, som är Havs- och vattenmyndighetens support för yrkesfisket. Dvs. en befälhavare kan begära att få sin förhandsanmälan annullerad. Orsaken till varför en förhandsanmälan begärs annullerad kan exempelvis vara att befälhavaren tagit beslut om att fortsätta fiska istället för att gå in till hamn. Det kan även vara fall där en förhandsanmälan är gjord pga. förväntningar om att få fångst som överstiger kravet om att anmäla ankomst till hamn, men att tröskelvärdet inte nåddes. I laxfisket skickar merparten av yrkesfiskarna in sin förhandsanmälan redan innan de går ut på sitt fiske. Ibland redan kvällen innan. Om förhållanden ändras så att fiskeresan inte blir av, går det att begära en annullering. Om fiskeresan blir av men att det inte finns någon fångst i fällan kan yrkesfiskaren även då begära en annullering och om den godkänns kan fiskaren ankomma hamn när han vill istället för på den tidigare anmälda tiden.

I det nya elektroniska rapporteringssystemet finns en möjlighet att skicka iväg en begäran om annullering elektroniskt. För att detta ska vara genomförbart juridiskt krävs en justering i 6 kap. 11 § om att kravet på att ringa in till FMC tas bort. Detta öppnar upp för att de som rapporterar lax i det nya fångstrapporteringsystemet kan skicka en begäran elektroniskt via systemet. Justeringen innebär även en regelförenkling för resterande del av fiskeflottan. I de fall någon vill begära en annullering av en förhandsanmälan kan denna även göras t.ex. via e-post. Här är viktigt att poängtera att annulleringen inte är slutförd innan befälhavaren får ett godkännande från FMC.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.

Bemyndigande

5 kap. 1 § och 6 kap. förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskriften föreslås träda ikraft den 12 april 2022.

1 kap. 6 §

Anmälningar och rapporter enligt 2, 6, 7 och 8 kap.

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>Anmälningar och rapporter enligt 2, 6, 7 och 8 kap., som inte lämnas via elektronisk fiskeloggbok, ska göras till FMC per telefon eller per e-post på den av myndigheten angivna e-postadressen.</p> <p>-----</p>	<p>Anmälningar och rapporter enligt 2, 6, 7 och 8 kap., som inte lämnas via elektronisk fiskeloggbok <i>eller elektronisk kustfiskejournal</i>, ska göras till FMC per telefon eller per e-post på den av myndigheten angivna e-postadressen.</p> <p>-----</p>

Motivering

Det remitterade förslaget avser att öppna upp möjligheterna för att lämna in elektroniska anmälningar och rapporter om förhandsanmälan för de som kommer rapportera elektronisk kustfiskejournal i det nya fångstrapporteringsystemet.

De som fiskar lax i Östersjöns ICES-delområden 30 och 31 kommer att kunna rapportera sitt fiske i det nya elektroniska fångstrapporteringsystemet redan från och med 1 april. Därmed kommer de ha möjlighet att skicka in förhandsanmälan om ankomst till hamn samt begäran om annullering av förhandsanmälan elektroniskt. Möjligheten att ringa in sin förhandsanmälan om ankomst till hamn kvarstår.

6 kap. 11 §

Hamnbesök efter förhandsanmälan

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
En förhandsanmälan ska alltid följas av det i förhandsanmälan angivna hamnbesöket. På begäran av befälhavaren <i>per telefon</i> kan FMC medge undantag från kravet att genomföra det i förhandsanmälan angivna hamnbesöket.	En förhandsanmälan ska alltid följas av det i förhandsanmälan angivna hamnbesöket. På begäran av befälhavaren kan FMC medge undantag från kravet att genomföra det i förhandsanmälan angivna hamnbesöket.

Motivering

En förhandsanmälan är enligt 6 kap. 11 § är bindande, men kan på begäran av befälhavaren annulleras efter ett godkännande av FMC. Idag krävs att befälhavaren ringer in sin begäran till FMC. Då det nya elektroniska rapporteringssystemet erbjuder funktioner för att begära godkännande elektroniskt, föreslår HaV att det inte ska vara ett absolut krav att befälhavaren gör denna anmälan per telefon. Istället kan en begäran ske både via telefon och elektroniskt (EFR eller e-post).

Bilagor:

Bilaga 1 Konsekvensutredning

Bilaga 2 Sändlista